

PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITANI. 215

non ex multis Gregorii Magni Papæ ad Episcopos Justinianæ primæ, Salonæ, Sardicæ, Corinthiorum & Helladis, de quibus antea, & quibus varias eorum causas Patriarchæ munere fungens dijudicavit.

Stet igitur Diœcesim Constantinopolitanam ex Thracia, Asia, Ponto & Barbaris Provinciis coaluisse. Sed ne putes tam amplas & longè distantes regiones ab uno Patriarcha Constantinopolitano administratas, adverte, quod si Præfectus Prætorio singulas Diœceses majores per Vicarios in temporalibus regebat, easdem Patriarcha Constantinopolitanus per Exarchos seu Primates. Exarchi nomen multis commune est, & cum nihil nisi ex pluribus in aliquo ordine primum autoritate & dignitate significet (unde & Primas Latine dicitur) ab antiquis etiam in usibus prophanis, ut in Musica arteque saltatrice usurpatum legitur, necnon ipsi Metropolitanæ, quia primi erant suæ Provinciæ, Exarchi interdum dicti sunt, & Primates. *Exarchus autem Diœcesis*, inquit Balsamon ^a, *non uniuscujusque Provinciæ Metropolitanus est, sed Metro-*

politanus totius Diœcesis: *Diœcesis vero dicitur, quæ multas in se Provincias continet.* At Exarchos primis seculis plane à Patriarchis distinctos extitisse clarissimum est in Canone nono Concilii Chalcedonenfis ^b, qui sic habet: *Si contra ipsius Pro-*

vinciæ Metropolitanum Episcopum, Episcopus sive clericus habet controversiam, per- ^c *gat ad ipsius Diœcesis Primatem, aut certè ad Constantinopolitanæ regiæ civitatis sedem, ut eorum ibi proprium negotium exquiratur.* Num vides quomodo Patres hujusce Concilii Exarchos medios inter Patriarcham & Metropolitanos constituunt? Hincque factum est, ut etiam medii Conciliis subscripserint inter eosdem, proximi nempe post Patriarchas & nullo medio ante Metropolitanas. Eo ordine leguntur, Flavianus Philippenfis Episcopus nomine Thessalonicensis Exarchi seu Primatis Illyrici, Firmus Cæsareæ Cappadociæ Episcopus, & Memnon Ephesiorum Episcopus Concilio Ephesino: Sic etiam Quintillus Heracleæ Macedoniæ nomine Anastasii Thessalonicensis, Thalassius Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, Stephanus Episcopus Ephesi, & Lucius Episcopus Byzæ nomine Cyriaci Heracleæ Thraciæ, Chalcedonenfis: Et sic Elias Thessalonicensis, Theodorus Cæsareæ, Andreas Ephesi, Primosus Carthaginis, & Megethius Heracleæ Constantinopolitano generali V.

Quot autem fuerint sub Patriarcha Constantinopolitano si quæras, tot dicam, quot Diœceses. Unus Episcopus Ephesi Asiæ, alter Cæsareæ Ponto, & tertius Thraciæ præerat. Ideo sic subscribunt Philaletes & Theodorus Epistolæ Synodi sextæ generalis ad Agathonem: *Philaletes Episcopus Cæsariensis Metropolis, primæ Cappadocum Provinciæ, & Exarchus Ponticæ Diœcesis. Et Theodorus Episcopus Ephesiorum Metropolis & Exarchus Asiæ Diœcesis.* Cæterum sicut Vicariis Præfecti Prætorio dictæ tres Diœceses majores in civilibus suberant, ita earumdem commissum erat regimen Ecclesiasticum Exarchis, qui eas ex suffragiis Synodalibus Episcoporum, & sub autoritate Patriarchæ Constantinopolitani administrabant, ut in Canone Concilii primi Constantinopolitani ^c generalis legitur: *Qui ultra Diœcesim sunt Episcopi, ad Ecclesias extra fines*

positas ne accedant, & Ecclesias ne conturbent. Sed juxta Canones Alexandrinus quidem Episcopus ea quæ sunt in Ægypto tantum gubernet: Orientales autem Episcopi solius Orientis curam gerant, servatis Ecclesiæ Antiochenæ privilegiis, quæ in Synodo Nicæna continentur. Sed & Asiæ Diœcesis Episcopi ea tantum gubernent, quæ ad Asianam Diœcesim pertinent: & qui sunt in Pontica, ea quæ in Pontica tantum: & qui in Thracia, Thraciæ tantum curam suscipiant. Manifestum namque est, quod per singulas quasque Provincias Synodus provincialis administrare & gubernare omnia debeat, secundum

ea quæ sunt in Nicæa definita. Singulorum talis autoritas in sua quaque Diœcesi fuit, ut Patriarchalis nominetur ab Euagrio ^d, cum ait: Reddidit præterea idem Timotheus Ecclesiæ Ephesinæ jus Patriarchale, quod Concilium Chalcedonense, uti

X.
EXARCHI SUB
PATRIARCHA
MAJORES DIOE-
CESES REGE-
BANT.

^a Balsam. in
Can. 9. Conc.
Chalced. ut su-
pra.

^b Idem in Can.
9. & 17. Conc.
Chalced.

XI.
SINGULIS DIO-
ECESIBUS SIN-
GULI EXAR-
CHI PRÆFICIE-
BANTUR.

^c Concil. Con-
stantin. Can. 1.

^d Euagr. Hist.
Ecccl. 13. c. 6.
Εἰπερ τῶναι δὲ τῶ
θρόνῳ, ἀποδίδωσι δὲ
τῇ Εφεσίῳ, καὶ τὸ
πatriarchικὸν δι-
καιοῦν, ὅπερ αὐτῇ
ἀφείλεν ἡ ἐν Χαλ-
κηδόνι συνέδος.

NOTÆ LUCE HOLSTENII

ⁱ Num vides &c.] quia Canone illo 28. Chalcedonen. in ordinem fuerant redacti, & Constanti-

nopolitano Patriarchæ submissi;